

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " 2 "
15 " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
sena primeru zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo
(administracija) in ekspedicija na
štem trgu h. št. 16.

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 "
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Parturiunt montes et nascitur — Stremayr!

Tistim naših častitih bralcev, ki ne znajo
latinski toliko, da bi razumeli napis tega članka,
povemo kar naravnost, da imamo novo mini-
sterstvo „za zdaj“, ker za vse večne čase se
nikjer ne stavlja ministerstvo, vzlasti v Avstriji
ne — in to je dobro.

In kako ministerstvo imamo?

Pogreto, le z enim ocvirkom
zabeljeno.

Ugibali in ugibali smo, nadjali se Bog
vedi česa, nekteri izmed nas, ki vse le na
dobro stran obračajo, so videli že celó grofa
Hohenwarta izza gore vzhajajočega in
mislili, da bo v Avstriji brž drugačno vreme.
Pa kaj se je zgodilo? Kdo je postal minister-
ski predsednik, kako ime ima novo avstrijsko
ministerstvo?

„Stremayr“ je krščeno.

Kdo in kaj je Stremayr, to vemo najbolje
mi Slovenci. On je tisti, ki je naše šole take
naredil, kakoršne so, ki je narodnosti naši
toraj škodoval več nego vsi drugi ministri skup.
Ni nam treba navajati vsega, kar je v tem
storil, saj je že na drobno znano, naše šolstvo
priča to najjasneje.

Ko smo bili v političnem „adventu“, t. j.
ko smo pričakovali novega ministerstva, smo
mislili, da bo vsaj ta mož odlupil se, ker se
nam je za ministerstvo, če je hotelo postati
drugačno, nego je bilo prejšnje, nemogoč
zdel. Tem bolj se mora čuditi vsak, da ravno
ta mož, kateri bi moral vsakako najprvi zgubi-
ti se, če se ima v sedanji sistemi kaj spre-

meniti, pride na čelo ministerstva, ki po tem
ostane stari nož zoper Slované, le da se klina
vnovič nabrusi. Auersperg in Unger gresta,
ker tako nista imela posebnih oddelkov v mi-
nisterstvu, kar pa ni za nas nikakor znamenje
prevrata na bolje.

Eno je pa vendar, kar nas pri novem mi-
nisterstvu mika, in to je novi minister
notranjih zadev, grof Taaffe. Pome-
niljivo se nam namreč zdi to, da je ta mož,
ki splošno velja za nekak most med državnimi
strankami, ker ima cesarjevo zaupanje, postal
načelnik tistega oddelka ministerstva, ki ima
največ vpliva o volitvah za državni zbor. Vsak
človek namreč vé, da to ministerstvo je se-
stavljeno le „ad hoc“ — za zdaj, za volitve
in da drugo pravo ministerstvo bode še le sad
novih volitev.

Če je v tem ministerstvu grof Taaffe tisto
kolo, ki bo, kakor prej Lasser, gonilo vso ma-
šino, potem se pač kaže, da bi se bilo neko-
liko na bolje obrnilo; ali kdo nam je porok,
da bi bila njegova moč — če tudi voljo ima
— toliko, da bi o volitvah mogel brzdati ves
birokratični aparat, ker ta je že tako silen,
je dobil že toliko moč, da se za časa Hohen-
warta ni dal zadržavati v svojem njemu na-
sprotnem delovanju. Recimo, da Hohenwart je
bil tega nekaj tudi sam kriv, ker ni tako ostro
ravnal z uradi, kakor njegovi nasledniki; morda
bo Taaffe pokazal v tem več eneržije, ktere
bo tudi res treba, če je ministerstvo resnično
volja dobiti v državno zbornico može druge
vrste nego so zdaj do tal pogoreli „ustavo-
verci“ Herbstove in Giskrine stranke.

Ker mislimo, da je v viših krogih vendar

že prodrlo prepričanje, da se s to stranko ne
dá dalje vladati, zato se tudi nadjamo, da je
grof Taaffe stopil v ministerstvo le zato, da
bo vodil volitve za državni zbor ter brzdal
birokracijo; drugače si skoro ne moremo misliti
tega moža v taki družbi.

Toda le ne hvaliti dneva pred večerom
Ime „Stremayr“ ima med Slovani preslab glas,
da bi od te firme smeli kaj boljšega pričakovati.

Vzbujevanje narodne zavesti.

I.

Zalostni bili so nekdanji časi za naš narod;
spal je dolgo zimsko spanje — spanje propada.
Dolgo je trajalo, dokler se je zbudil k živ-
ljenju dušnega in telesnega prerorenja. Kakor
se čeda, ki nima vodnika, zgubi v daljni pla-
njavi, tako se godi tudi narodu, ki nima vo-
ditelja, ki nima učenika. In hvala Bogu, pri-
šla nam je pač lepa jutranja zora, ko se
je narodil Vodnik. Narod se je začel zbujati,
zavedati. Pokazal je Vodnik svetu, da še ni
vgonobljen narod, ki je moral toliko pretrpeti
od tujega nasilstva. Vbral je on strune, ki so
se milodoneče razlegale po tužni Sloveniji. Na
visoci domači gori zbudila se je Vila petja,
ki je tako dolgo spala. Solnce je prvič posi-
jalo na zapuščene livade slovenske, led se je
začel tajati, seme pognalo je kali. Res prava
nebeška spomlad je bila to.

Zakaj se je mož toliko trudil, zakaj ga je
tako skrbel narod? Trudil se je, da bi rešil
narod gotovega propada, skrbel je upajoč, da
bo vsejano seme obilen sad rodilo. Kmalu je
dobil nekaj prijateljev, ki so z njim enako

Popotna črtica.

(Spisuje Orlov.)

(Dalje in konec.)

Ker je okolica tako krásna, sklenil sem
si jo še bolje ogledati. Vdarim jo zategadelj
proti Mokronogu. Pot proti Mokronogu gre
zmeraj po ravnem. Na Bistrici se nekoliko od-
dahnem v gostilni gosp. župana Zajca. Prav
dobro smo se tu imeli; prišel je tje tudi neki
karlovaški gosp. profesor, ki je iz te okolice
doma in je po svojih zgodovinskih spisih tudi
po „Slov.“ priobčenih, po vsi slovenski zemlji
znan. Pogovor je mnogovrsten; zdaj smo se
menili o naših hrabrih vojcih v Bosniji in
Hercegovini, zdaj smo zopet pogovor obrnili
na slavne lanske volitve. Tudi o šolah smo se
pogovarjali in primerjali hrvaške z našimi.
Prišli smo do sklepa, da se na Hrvaškem na-
rodnost po šolah ne zatira, pri nas imajo pa
nekteri narodni profesorji in dijaci dosti tr-
peti, da celo dijakom se prepoveduje od strani
ravnateljstva veselice slov. društev obiskovati,
a v najslabejše veselice kazin se jim svobodno
dovoljuje!

Bližal se je že poldan, ko sem zapustil

veselo družbo, ki mi bo vedno v dražem spo-
minu ostala, in jo naprej mahal, kakor sem
se namenil. Zmiraj sem pričakoval, kdaj se
mi bo Mokronog, oni slavni, po nemčurskem
županu Pižmahtu sloveči Mokronog odprl, pa
prej se mi ni odprl kraj, predno nisem bil
bil se mu do kaci 200 korakov približal.

Mokronog leži v dolini, ima prav lepo lego
malo več hiš, kakor Šent-Rupert če prav ne
tako čednih. Kakor Šent-Rupert ima tudi
Mokronog prav dobro vodo, a za nameček pa
nemčurskega župana, ker se ve da brez tacega
„gyirca“ se ne da živeti. Ostal sem v narodni
gostilni pri svojem prijatelju pri kosilu. Dosti
mukavnega sem že zvedel o krojaškem županu
mokronoškem, in kmalu se me je polastilo
nekako čudno hrepenenje tega moža videti.

Mrak je že bil, ko se napotim v Pižma-
htovo gostilno. Za mizo so sedeli trije nem-
čurji, ki so me nekako čudno gledali, ko sem
jih slovenski pozdravil. Pa jaz se za to nič
ne zmenim, kar za mizo sedem in spuščam
goste oblake dima v zrak. Po dolgem sedel
sem zopet v nemčurski gostilni zmeraj priča-
kujoč, da se mi prikaže imenovani možiček.
Kmalu, kmalu dojde majhen možiček bradast

in s kapico na glavi v sobo; jaz pa sem na
njem spet začel tako Ovidove metamorfoze
študirati, kakor v Šent-Rupertu nad Dežma-
nom.

Mož je bil krojač; ali je bil „flikžnejdar“
ali „žnejdar za salon“ ali je pa za nežni spol
obleko delal, tega vam, gospoda, ne morem
natanko povedati. Le toliko vam povem, da
je bil krojač. Pa „tempora mutantur et nos
mutamur in illis“. Nekdanjega krojača je do-
letela visoka čast; on je postal župan in tako
tudi gospod. Z županstvom se ne strinja
„žniderija“, zategadelj jo je naš župan recte
„gospod“ župan na klin obesil. Mož ni brez vsega
pomena. Kar se Pižmahče ni učil, tudi Piž-
maht ne zna; Ubog župan! Če le ne bi bilo
treba se podpisovati! Njegova žena ga je zdaj
v „kordo“ vzela. Trdo glavo je imel, komaj
se ji je posrečilo to, da ga je vsaj ime
podpisati naučila. Zdaj je on srečen, neizmerno
srečen, da se le zna podpisati, pa je že vse
dobro. Krojaška duša je nekaj posebnega na
svetu, še narodna pesem se spominja tega ve-
likanskega mokronoškega velikana:

„Je fingrat popustil,
Feleisen in cule,

mislili. Upali so slovenski rojaki — pač malo bilo jih je takrat — da bodo prišli boljši časi za zapuščeno Slovenijo. „Delati je treba in sicer neumorno, buditi je treba, narod mora, dobre voditelje dobiti“, to je bilo njih geslo. Hvala Bogu, njih delo ni bilo zastoj. Ponosni smo lahko na svoje voditelje, imeli smo jih v najhujših časih, imamo jih zdaj čedalje več.

Rekel sem prej, da se je naš narod zbudil — pričakovati po tem taceu pač nismo mogli hitro vspeha. Toda v tem smo iznenadeni. Narodna zavest razširjena je bolj kakor smo mislili. Prosti kmet v hribih se zaveda, da je Slovenec; vesel je, da je sin naroda, ki je majhen, a šteje mnogo odličnih mož.

Pravo življenje naroda začenja se pa s trenutkom, ko se vsaki najodličnejši in najprostejši zaveda svoje narodnosti. Sam sem se prepričal, da se je na tem polji že mnogo storilo. Imel sem dovolj prilike, občevati s priprostim narodom; spoznal sem ga v tem obziru do dobrega. Nečem pa s tem trditi, da se že vsak zaveda.

Komu pa se moramo v obče za ta vspeh zahvaliti? V prvem obziru družbi sv. Mohorja, slovenskim novinarjem in slovenski duhovščini.

Iz začetka ni na posebno dobrih nogah stala družba sv. Mohorja, treba je bilo ljudstvo navduševati. Ona je začela kmeta dramiti iz spanja. Ljudstvo je začelo nekoliko premišljevat, kar je bralo. Kolikokrat smo brali v knjigah Mohorjevih, da smo potomci onega naroda, ki je nekdanj poselel vso Evropo! Družba sv. Mohorja storila je mnogo za splošno omiko, prinašala mnogo podučljivega. Treba je bilo pa iz začetka mnogo priporočevanja, mnogo navduševanja za to reč. V tem obziru storila je največ duhovščina, za kar ji bo narod zmeraj hvaležen. Tako se je družba zmeraj bolj in bolj vzdigala, štela je zmeraj več udov in dandanes jih ima okoli 26.000. To je velik napredek v naši borbi. Ponosni smemo biti na društvo, ki je toliko storilo za občni prosep. Primerjati ga smemo z največjimi družbami vseh narodov, ki imajo enako nalogo.

Slovenske novine smatrale so za svojo prvo dolžnost, narodno zavest med ljudstvom širiti. Ne le, da so ljudstvo seznanile z važ-

nimi političnimi dogodljaji, so se tudi zmeraj obračale na domače težnje. Vestno so poročale, kaj se je že v narodnem obziru storilo, kaj nam še manjka. Slovenski časniki so se zmiraj potegovali za naše pravice, zahtevali so to, kar imamo kot najzvestejši narod habsburške dinastije pravico zahtevati. Da niso prišle slovenske novine večini ljudstva v roke, krive so le slabe finančne razmere našega ljudstva. Kar je eden čital, zvedlo jih je mnogo družih. Kdo pa je tej nevgodi vsaj nekoliko opomogel? Večinoma slovenski duhovniki. Oni so posojevali novine ljudstvu in skrbeli, da je narod zvedel, kaj se z njim godi. Kako se dá tej neugodnosti še bolje opomoči, govoril bom drugje.

Kakor pa je duhovščina važen faktor v našem slovstvu, kakor je bil duhovnik mož, ki je slovensko Vilo iz več stoletij trajajočega spanja zbudil, — tako so tudi na političnem polji mnogo storili za prosveto naroda. Vsakdo, ki le nekoliko naše razmere pozna, mora temu pritrditi. Oni so ljudstvo podučevali v narodno-političnih stvareh, oni so mu pri vsaki prilikosti dajali lep izgled, bodisi pri volitvah, bodisi pri kaki drugi narodni slovesnosti. Posojevali in razširjali so med narodom slovenske časnike in knjige, priporočali so družbo sv. Mohorja itd., kar sem že prej omenil.

Da so tudi čitalnice mnogo za vzbujevanje narodne zavesti storile, se ne dá tajiti. V tem obziru moramo tudi tem narodnim zavodom hvaležni biti.

Omenil sem o začetku, da se je začel slovenski narod še le zavedati. Ni čuda, da še le tako pozno po tolikom pritisku! Kako se dá v tem obziru še več storiti, kako se bodo še v večji meri spolnile že osivelega pesnika besede: „Biti slovenske krvi, biti Slovencu ponos,“ hočem v sledečih točkah razviti.

II.

Jez proti potujčevanju, proti tujemu nasilstvu so slovenski časniki. Znano nam je dovolj, da je gmotno stanje slovenskega naroda prav slabo. Slabe letine preteklih let, veliki davki spravili so našega kmeta malo da ne na beraško palico. Časi, ko si še na Slovenskem

mного materialno dobro stojećih kmetov našel, so že skoro pretekli. Bogatin nekdanjih dni ima zdaj samo še toliko, da pošteno sbaja; tisti pa, ki je prej vsaj pošteno shajal, mora se dandanes z velikimi skrbmi za življenje boriti. Po tem takem lahko sprevidimo, da slovenski narod ne more dovolj podpirati svojega časnikarstva. Potrebno pa je, na pridejo slovenske novine pogostoma narodu v rok.

Kar pa posamezni ne more storiti, to jih lahko več skupaj stori. Prepričal sem se o tem sam. Videl sem to v neki vasi na Slovenskem, ko se je več kmetov skupaj naročilo večji slovenski časnik. Ali je pa to povsod mogoče? Nikakor ne. Kako bi se temu opomoglo?

Kjer je ljudstvo tako revno, da se jih ne more več skupaj večji časnik naročiti, naj bi tisti, ki materialno boljše stoje od družih, več slovenskih novin naročili in jih posojevali priprostemu ljudstvu. To je prav lahko mogoče, le dobre volje in požrtvovalnosti je treba. Se ve da tega celó ne bi bilo treba omeniti, ko bi vsak Slovenec, ki ima le nekoliko grošev odveč, podpiral slovenske novine. A marsikteri pravi: „Zakaj bi si neki naročil ta ali oni list, vsaj ga lahko berem pri sosedu, v čitalnici, gostilnici ali v kavarni.“ To je po vsem kriva misel, ki se je nekterih polastila. Ko bi vsak po svojih močeh podpiral naše novine, lahko bi uredniki nekaj listov zastoj med ljudstvo dajali. Ali dokler se ne zgubi ta kriva misel, jim je to čisto nemogoče.

Kako bi se pa še drugače dalo storiti? Pač imamo še nekaj Slovencev, ki so materialno dobro podkovani. Ali ne bi lahko kak groš vrgli na žrtvenik narodove prosvete v ta namen, da bi se za ta denar pošiljali listi med ljudstvo? Gotovo dá.

Slovenske časnike ne le duševno, ampak tudi materialno podpirati, bodi sveta naloga vsacemu Slovencu. Oni so glasilo narodu, oni povdarjajo, kaj je potreba, da narod pride do svojih pravic, do svojega blagostanja, da dospé do vrhunca svoje slave.

Kdo pa more na to vpljivati, da se tam, kjer se še narod ne zaveda, kjer še ne pozná dovolj svojih razmer, naročujejo slovenski listi?

Al zdaj pa vživa
Mokronoške žule.“

Mokronoški „Bismark“ grozno nemškutari! Pa zakaj ne bi bil nemškutar! Dandanes nemškutar biti ni kar tako brez nič, to je „nobel“. Če so naši okrajni glavarji nemčurji, zakaj pa ne bi bil Pižmaht?

On se pa zna dobro odrezati! Ko so mu dali nekaj podpisati tisti večer, prilezejo iz njegovih ust besede: „Schon bei tag sieg ich mich schwer zu unterschreiben, bei der nacht sieg ich mich aber durch keine augenläser nicht.“ Smeh se je polastil mojih ust in mislil sem se tje daleč v Kočevsko. In smejal sem se, da že dolgo ne tako!

Dosti, dosti se je naletel pri zadnjih volitvah! Kako milo je vzkliknil, ko niso hoteli moške nemškutarjev voliti, rekoč: „oh, kaj bodo nek gasput pecirskaukman rekel!“

Nemaram praviti, kake sitnosti je imel zaradi občinskih računov, zapustil sem raje njegovo gostilno, ktera je zadnji čas zmeraj bolj prazna, in bil sem vesel, grozno vesel, da sem ga videl!

Med drugimi nemčurji slovi tudi zdravnik „Saurau (recte Zaverl, kakor je „Brencelj“ dokazal). To je čuden možicelj, kije že s Kamnika znan. Toži, da je tu slab zaslužek, pa tega je on sam kriv. Dolgo časa se pripravlja

k bolnikom, zgodi se paceló, da morajo ljudje tje v Šent-Janž po zdravnika iti.

Pa tudi Slovencev je tukaj dovolj; naj omenim le izvan g. duhovnikov in necega g. uradnika dve narodni gostilni, gostilni g. Šašeljna in Kržičnika, koje vsem tujcem, ki pridejo v Mokronog, gorko priporočam!

Sosebno krasen je mokronoški grad, sezidan na hribu; vrt se odlikuje s krasnimi tujimi cveticami. Samo to je škoda, da je njegov gospodar, baron Berg, trd nemec.

Farovž stoji zunaj Mokronoga in nasproti farovža se razširja Žalostna gora. Na Žalostni gori stojite dve cerkvi. Najvažnejša je gotovo cerkev, kjer so „svete stopnice“, znana božja pot po Dolenjskem.

Kako je ta božja pot nastala, pripoveduje sledeče narodna pripovedka. Nek bogat mornar peljal se je po morji, ko naenkrat nastane velika in grozna nevihta. Vsi so že obupali nad svojo rešitvijo, a omenjeni mornar obljubi devici Mariji, da ji bo cerkev sezidal, če ga iz te nevarnosti reši. Mož odseka veliko vrv od barke in se vrže v razburjeno morje, kmalu je s pomočjo vrvi na suho prišel. Spolnil je svojo obljubo in sezidal cerkev, za spomin pa je obesil vrv za velikim altarjem.

Stopnice v cerkvi so iz marmora. Okoli cerkve so majhne kapelice, pri kterih vidiš vsaki dan nekaj romarjev klečati.

Krasen je razgled iz Žalostne gore. Vidi se daleč okrog narava v vsem svojem krasu!

Od Žalostne gore podal sem se zopet na cesto, od tod pa v hribe. Pot, po kterem sva s prijateljem hodila, je res hribovski. Lepa okolica, tisti naravni kras ti za nekoliko časa zgine, in kmalu si v tamnem logu. To je kaj izvrstno za popotnika, če solnce hudo pripeka. Kmalu se nama pridruži kmet, ki je šel iz Šent-Janža domov. Pravil nama je, da je bila tisti dan v Šent-Janžu velika razprodaja, ker je prišla fabrika ondotna na kant. Menili smo se tudi o vojski, kar našega kmeta sobesno mika. Pravil nam je sam nekaj anekdot iz časa, ko je bil še on sam vojak.

Med tako zabavnim pogovorom pridemo kmalu do cerkvice sv. Petra, ki stoji v sredi loga. Tu naju vstavi spremljevalec, pelje naju k cerkvi in pove sledečo povest.

„Nekdanj je bilo vse, kar zdaj vidimo, zaraščena hosta, pota ni bilo nobenega. Ljudje v dolini bili so še vsi poganje. Sem sta prišla tedaj svet Mohor in Fortunat sveto krščansko vero oznanjevat in človeški um razsvetljevat; ravno pri tej cerkvi sta pridigovala in mnogo

Za to so gotovo v prvi vrsti poklicani vsi omikani Slovenci, toraj tudi duhovniki. Da ima ljudstvo največ zaupanja do duhovščine, to je resnica. Njih priporočevanje gotovo ne bo zastonj.

Znano je, da imajo slovenski dijaci veliko vpljiva do priprostega ljudstva, in ti so vsaj po večini — kljub sedanji šoli — narodni, iskra domoljuba in navdušenja za sveto narodno reč vžgala jim je srca — izjemši peščico sinov nemčurskih matadorjev. To je dobro znamenje za našo bodočnost. Ob počitnicah imajo najlepšo priložnost, ljudstvo navduševati za narodno reč kakor tudi priporočati slov. časnike. Njih delo gotovo ne bo brez vpeha. To naj bo med drugim sveta naloga slovenskih rodoljubov. Tako nam je najljubše še iste zbuditi, ki še spijo spanje narodove nezvesti, ali se še premalo brigajo za domačo stvar. Podpirati moramo slovensko časnikarstvo kot najvažnejši faktor narodovega življenja. Le tako se smemo nadjati, da se bo naša reč kmalo na boljše obrnila.

Rusko-turški mir podpisan.

Predzadnjo soboto, 8. dne t. m. bila je konečno vravnana in podpisana jako zaželjena mirovna pogodba med Rusi in Turki. — Junaški Rusi jeli so se že vračati v drago domovino. Prej ko mineta dva mesca, bode ruska vojna doma v redni zemlji.

Kar se nas tiče, nismo nikdar tega tajili, ko smo priznavali važnost rusko-turške vojske. Vedeč, kako so že nad 400 let tlačeni in morjeni naši krščanski bratje na jugu, smo vedno žalovali, vide, kako malo razume Evropa svojo krščansko dolžnost na vzhodu spolnovati. — Po našem trdnem prepričanju imela bi bila Evropa že davno konec storiti krutemu divjanju v državah, ktere bi morale biti posredovalke na vzhodni meji krščanskega sveta. Tem odkritosrčneje vemo slavo ruskemu caru Aleksandru II., da je vsaj on z veliko častjo končal sam, česar ni hotela zapadna Evropa. Velika naloga, ktero je prevzel ruski car, stala je sicer stotišočje ljudi življenja — da nič ne rečemo o drugih žrtvah — zato mora Aleksander II. Bogu se zahvaliti, da je Turčije moč v Evropi popolnoma podkopal in postal

osvoboditelj krščanskih Slovanov na jugu. — Mi, kojim je bilo usojeno, žalovati z žalostnimi in radovati se z veselimi rešenci, kličemo srčno k Bogu: „Oče najsvetejši vsih narodov, povrni to Rusom — izvoli poplačati vse caru Aleksandru, kar so njegovi državljani prestali za osvobojenje bratov južnih!“

Vendar odkritosrčne hvale ruskemu carju za necenljivo zaslugo, skazano kristjanom na vzhodu, ne moremo zatajiti v srcu, česa si obetamo, česa se nadjamo. Car Aleksander II., kakor se je že ne enkrat govorilo, ima um in čut za vzvišene misli. Dospevši na cesarski prestol, po nesrečni vojski na Krimu spoznal je takoj, da je čas, da odpravi sužnost ruskega ljudstva. Komaj se mu je posrečilo to delo: milijoni ruskega naroda oprostili so se nezgode in zahvaljevali se carju rešeniku. Aleksander II. odobral je tudi mnenje grofa Wielepolskega, kteri je leta 1861 skušal doseči zaželjeno sporazumenje med Poljaki in Rusi. Važna ta naloga bila je žalibog ovirana z delovanjem nečloveških Morajevov in prekanjenih Čerkaškov, razgnojene so stare rane in zadane nove po vsem na škodo ne samo Poljakov, marveč tudi Rusov. — Ne bomo govorili tu o omenjenih osodolnih nezdah, ktere so vzrastle v teku celih 15 let ustave. A vendar v zadnji rusko-turški vojski pokazali so Poljaki, da zaslužijo boljšo osodo. Car ruski prepričal se je, kako junaško so se obnašali poljski vojaki na bojiščih na Donavi in pod Balkanom; zagotovil se je, da se Poljaki na Visli niso dali odplaviti in odnesti od prekucijske reke, za kar so se trudili škodoželjni tujezemski spekulant in ruski udje sekt. Ni li sedaj čas, da misli Aleksander II., osvoboditelj krščanskih Slovanov, na novo upravo in prospeh ogromnega svojega cesarstva, da se je poprijel dela, ktero je bilo pričeto že za grofa Wielepolskega, in dovršil ga pravično, ker meni poplačati — stari dolg?

In to je ravno, česar se nadjamo, česar željno pričakujemo od cara Aleksandra II. Istinito, to so velike reči — dve na enkrat. Želimo njegovi državi svobodo mišljenja in cerkve, želimo ravnopravnost narodnosti poljski in ruski. Spolni li se nam nada, s ktero prinašamo naznanjene tožbe, poreče li car Poljakom: „Imejte, kar vam pristoja: svoj jezik,

svoje šole in urade, svoje pravice“, — reče li katoliški cerkvi: „Imej svobodo z ničemur neprikrajšano“, potem pač postane deležen slave v zgodovini krščanske Evrope, plačila pri Bogu, kterega mu srčno želimo. (Čech.)

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 19. februarja.

Da je **sedanje ministerstvo** le za časno, nam potrjuje tudi stara „Presse“, vladen list, ki pravi: „Ministerstvo Stremayr-Taffe je parlamentarično-poslovni prehod do prihodnje sesije državnega zbora. Veče naloge ta vlada nema in si je tudi ne želi.“

Delegacije se bodo sklicale 27. t. m. v Budapešto. Tako se je sklenilo v ministerski seji dne 16. febr.

Da je **cesar rumunsko deputacijo**, ki se je prišla pritožiti zaradi pomadjarjenja rumunskih šol, tako prijazno sprejel, to silno jezi Madjare, posebno pa se hujuje judovski „Pester Lloyd“, kteri Madjare na Rumunce ščuje. Da se Rumunci predrznejo pred cesarja položiti ponižno prošnjo, to je „Pester Lloyd“ že preveč! „Vaterland“ dostavlja temu, da judovska pšenica le tam cvetè, kjer so si kristjani med sabo v laséh, zato je „Pester Lloyd“ tako marljiv v naščuvanju narodov.

Vnanje države.

Med **Turki in Grki** se vlečejo obravnave brez konca in kraja, in brez vsakega vspeha. Znano je, kako so se Grki prevarili, ko so, namesto Rusom in Srbom pomagati, zanašali se na Angleže, pa na zadnje niso nič dobili, ker so jih Angleži na cedilu pustili. Berolinski kongres je sicer sklenil, da se imajo turško-grške meje na korist Grkom popraviti. Turki pa niso tako neumni, da bi kako deželo brez vsega boja odstopili, in tako vodijo Grke za nos, jim zdaj to zdaj ono obetajo, pa nemajo volje, odstopiti jim ne prsti zemlje.

Muktar paša, ki ima to reč v rokah, stvar vedno zavlača, ter vedno kak nov izgovor najde, samo da bi ne bilo treba nič privoliti.

Šir Ali je bojda poslal deputacijo k generalu Kauffmannu v Taškend, ktera ima povelje izreči, da se emir afganski popolnoma

ljudi spreobrnili. Od tod sta pa šla v Šent-Rupert, a tam so ju divji poganje umorili.“

Mogoče je, da so bili tu krščanski apostelnj in da so jih umorili; a da bi bila tu Mohor in Fortunat umorjena, ni resnica, ljudska fantazija je imena prvotnih mučnikov menda pozabila in vse to prenesla na osebe znanih apostelnjov sv. Mohorja in Fortunata.

Še pol ure hoda in začelo se je svetiti! Prišli smo na Trebeljno. Najin spremljevalec naju zapusti, a midva s prijateljem podava se v farovž, kjer sva imela znanca gosp. fajmoštra. Ta naju je prav gostoljubno sprejel in nama prav dobro postregel, kar se je seveda nama prav dobro prileglo, ker sva bila utrujena.

Ko sva se nekoliko spočila, napotila sva se malo naprej. Zvedela sva namreč, da je pri kapelici sv. Rozalije lep pogled. Nisva se nadjala kaj tacega. Vidi se daleč do Krškega in proti Novemu mestu, celó Brežice sva videla. Pregledal sem vso slovensko stran in poln občudovanja sem s Stanko Vrazom zapel:

„O ma domovino,
puna sijajnih zrakih!
Mati od sokolah
Mati od junakah!“

Uvek sokolove
Sinke vidla zdrave!
Nad tobom izašle
Zvezde pune slave!“

Prešnil naju je pri pogledu te okolice tako čut domovinske ljubezni, kakor še nikdar prej.

Težko, zelo težko sva se ločila od teh krajev, pa noč se je naredila in postajalo je zmiraj bolj tiho. Oratar se je vesel vračal iz polja, tički dajali so z milim petjem čast stvarniku. a midva sva se napravila v Mokronog, kjer sva se namenila prenočiti. Seboj pa sva vzela najlepše spomine na ta divji romantični kraj.

Tema je že bila, ko sva prišla v Mokronog. Pogovarjala pa sva se še dolgo o tem, kar sva videla in doživela.

Akoravno so bili že dnovi mojega bivanja v šentruperski dolini šteti, vendar sem namenil se še izlet v hribovje narediti. Napravil sem se tedaj na Dule, ki ležijo v največjem hribovju pod Kumom. Pot je zelo strma in slaba in kdor nima vodnika, lahko tako zaide, da je groza!

Poldrugo uro od Šent-Ruperta prideš v vasi (prav za prav jih še vasi ne moremo imeno

vati, ker so le posamezne hiše), kjer vse drugače izgovarjajo besede, kakor v Šent-Rupertu. Ljudje nekako pevaje govorijo, črko „r“ nekako loškemu podobno. Sploh bi bilo dobro, da bi to kak jezikoslovec preiskoval.

Med drugim sem tudi to zvedel, da so v Ravnih k vojakom poklicali mlinarja Jožefa Zaverla. Omenjenemu je že meseca januarja žena prav po nesreči umrla in zapustila 8 mesecev staro dete. Mlin oskrbljuje hlapec, otroka pa dekla. Pač žele bi bi bilo, da bi vsaj takim prizanašali, ki morajo po tem po sili na kant priti.

Po tri ure trajajočem potu došel sem na Dule. Farna cerkev ima dva zvonika in kaj lepa tudi vas je čedna. Rad bi bil na Kum šel, ker ni več od tu daleč; a premočen sem bil do kože; obleke pa slučajno nisem nič sabo vzel. Kum videti, je pa ostal le „pium desiderium“, vendar pa upam ga drugo leto videti, ako mi Bog zdravje da.

To je bil moj zadnji izlet iz šentruperske doline, ktera mi bo vedno v drazem spominu ostala. Ti pa dragi bralec, odpusti mi, če sem te se svojimi popotnimi črticami dolgočasil!

podvrže volji cara ruskega, in da ga nikakor ni volja, pogajati se z Angleži.

Prepir med **Rusijo** in **Rumunijo** se je tako poravnal, da smejo ruski vojaki marširati skozi Dobručo, le skozi pravo Rumunijo ne. Na mejah bodo Rumunci vendar stražo postavili, da se ne zanese v deželo kuga, ktere prav za prav ni, ker novejša vladna poročila ruska trdijo, da ni več novih bolnikov za kugo. Sploh je ves strah zaradi kuge pretiran in narejen, če se pomisli, kako daleč so okuženi kraji od zapadne Evrope, in da ruska vlada sama strogo na to dela, da se kuga ne razširi.

Na **Francoskem** ni nič prave sloge. Radikalci silijo naprej in se sklicujejo na novega predsednika Grevya, opominjajoči ga, da je le na njih ramah tako visoko zlezal. Grevy pa se boji zameriti kmečkemu prebivalstvu, ktero ni nič kaj vneto za prostomavtarske principe. Grevy je prosil neko deputacijo radikalcev iz Pariza, da naj bodo zmerni, ker drugače je republika v nevarnosti. Že trikrat nam je radikalizem republiko pokvaril, je rekel, ker ljudstvo na deželi se boji radikalizma in brezverske vlade, in se oklene rajši kakega cesarja. Tudi je rekel predsednik, da bi se republika znala zameriti tujim vladam, če bi komuniste in socialiste preveč očitno podpirala. Vkljub tem besedam se Grevy ni mogel ubraniti pritiska radikalcev, da je večini prognanih komunistov kazen odpustil; in ti se bodo v kratkem z veliko slavo vrnili v domovino. Radikalci nabirajo denar za slavnosten sprejem vračajočih se prognancev.

Izvirni dopisi.

Iz Planine na Notranjskem, 29. jan. *) (Povodenj. Nesreča.) Nič veselega ti, radovedni čitatelj, nimam poročati iz naše sicer prijazne a sedaj tako nesrečne doline. — Brati je bilo že od lanske jeseni sem v časopisih o silnih nalivih in povodnjah tu in tam po Slovenskem in zunaj naših mej. Tudi od Cerknice in iz naše doline je razširil se glas žalosti in bode vnesrečenih prebivalcev po slovanskih in družih listih. Popisovati natanjko žalostni stan naše doline — posebej njenih prebivalcev vsled silne povodnji — ni moj namen. Kar je zgodilo se po elementarni sili, se ne dá nestorjeno storiti; al škodo, veliko revo, ki jo trpeti morajo ubogi ljudje sedaj — čutili jo bodo še preveč dolgo. Celo dolino že čez tri mesce zaliva silna povodenj; drugo polovico tekočega mesca začela je voda nekoliko upadati — al vendar povodnji ne bomo še kmalo rešeni — ako bode le še kolikaj deževalo. Dokler bodo pa čolni vzdržavali komunikacijo ali zvezo med posameznimi vasi, bode tukaj žalostno, jako žalostno! — Klic na pomoč po povodnji poškodovanih prebivalcev šel je od slavne deželne vlade do vsih okrajnih glavarstev in cerkvenih predstojništev. Bog daj, da bi došla od teh obilna pomoč! Mila prošnja tukajšnjih nesrečnih prebivalcev je ta, naj bi ljudje v krajih, ki živijo v boljših razmerah — ki lahko utrpé kak mali ali tudi znatni dar v denarjih, prinesli kar največ mogoče na oltar bratovske ljubezni. Karkoli kdo daruje, bodi mu stoterno od Boga povrnjeno. Kdor pa hitro dá, dvakrat dá! —

Letošnja povodenj vzela je tudi človeških žrtev. V nevarnosti, da bi svoj grob našel v globoki vodi, bil je že marsikdo, ali vendar se je nevarnost o pravem času odvrnila; ali danes pa vam imam poročati veliko nesrečo, ki naj bi bila v poduk staršem in otrokom. —

*) Zakasnjeno.

Vredn.

Žalost, britkost veliko sta doživela gostač **Jakop Vidrih** s svojo ženo, ki prebivata v **Lazih** (v vasi planinske občine), ktera od pondeljka objokujeta zgubo dvoje svojih otrok, skoro 13letnega Janeza in 5letne hčere Francke. Šla sta v pondeljek popoldne okoli ene ure v družbi še treh družih otrok, brez vednosti staršev — oče je bil po opravilih v drugi vasi — mati pa, kakor pravijo, na „žernadi“ — po pé-ek v bližnji **Jakovški hrib**. Tje dospéva nagrabita nekaj peska v leseno posodo „škap“. Janezek ga zadene na glavo in se podá z družimi otroci proti domu. Nekako v sredi **Lažke** vasi je pa okroglasta dolinica „**Lošč**“ imenovana, ki je sedaj tudi napolnjena z vodo nad dva sežnja globoko. Ko otroci pridejo raz **Jakovškega hriba** do tega kraja, trije izmed njih gredo na okolo zalite dolinice po tako zvanem „**Kučlu**“ proti domu; Janez pa prime svojo sestrice za roko jej rekši: Glej, saj je tu čez dolino voda zmrznjena, pojdiva raji kar po ledu domu, bodeva dosti poprej doma, kakor uni trije, midva pojdeva naravnost, uni pa morajo daleč okolo iti. Sestrica se je nekoliko branila, rekoč, da se boji, ali naposled gre z njim. Neka ženska, ki je od neke hiše to opazovala, jima je klicala, naj nikar ne hodita po slabem ledu; ali Janez je noče poslušati, drzno stopa naprej s sestrice in škap s peskom po ledu za saboj vleče; ali ko že prideta več ko dvajset sežnjev daleč, nekako do srede zamrznjene vode, zdajci se ledena skorja razpoči do treh čevljev na dolgo in široko in nesrečni Janez s sestrice eden za drugim zgineta v globočini. Zgodilo se je to okolo tretje ure. Strašen pogled je bil to za poprej omenjeno ženo, ki ju je opazovala. Hitro leti po vasi ljudi na pomoč klicaje, ali bile so večidel doma le ženske in otroci, moške skoro vsi od doma v gojzdu in drugod. Vendar na silni krik pride tudi nekaj možakov, ali kaj, ker kakega rešilnega orodja ni bilo koj pri roki, vsak pa se je bal iti na pomoč po tako prhljem ledu, boječ se za svoje življenje. Čez nekoliko časa se osrči nek mož in varno s pripomočjo dveh desek po ledu se plazeč pride do one osodopolne razpokljine in ravno o tem času pride tudi soseskini hlapec **Jernej Osvald** iz **Jakovice** v **Laze** in videti, da uni sam nič ne opravi, se tudi on poda za njim in posreči se mu z nekim orodjem dekletce izvleči, ne pa fanta; pa kaj pomaga, dekletce bilo je mrtvo, ker dobre pol ure je bilo pod vodo. Svojo požrtvovalnost bi bila pa ta dva vrla moža kmalo poplačala s svojo lastno smrtjo, ker ni veliko manjkalo, da se tudi onadva nista pogreznila v globočino; drugi ljudje, ki so prihiteli jima na pomoč, so ju z velikim trudom rešili utopljenja. Čez dobri dve uri še le so tudi izvlekli iz globine nesrečnega Janeza, ki se ni bil nadjal take smrti! Vrla moža pa, ki sta z nevarnostjo svojega lastnega življenja hitela na pomoč nesrečnima utopljenčema, če tudi nista mogla ju rešiti, zaslužita občno pohvalo in priznanje.

Iz junske doline na Koroškem, 16. febr. (Žalostni stan ljudskih šol med koroškimi Slovenci.) Sree človeka boli, ako vidi, kako malo se slovenski otroci pri sedanjih dragih šolah za življenje koristnega naučijo, koliko dragih ur se z nesparmetnim podučevanjem za slovensko mladino v šoli potratijo. Poglavitni namen ljudskih šol na slovenskem Koroškem je, kolikor mogoče nerazumljivih nemških besed mladini v glavo vcepiti. Le redki so že otroci, ki bi slovenski gladko čitati znali, in vendar vis. knez. škf. ordinarijat strogo zahteva po predpisanih katehizmih šolsko mladino podučevati. Toda po

sedanjem nepedagogičnem šolskem poduku je č. g. katehetom celó nemogoče to nalogo popolnoma dovršiti, ako se pomisli, da je mladina tudi pri najboljšem poduku večkrat raztresena, zraven se pa iz katehizma učiti od nje zahtevati ne more, ker večidel otrok pravilno slovenski čitati ne zna. Ni čuda, da mladina tudi v krščanskem nauku napredovati ne more. Le pomisli, častiti bralec, babilonsko zmešnjavo po tukajšnjih ljudskih šolah. Učnikom je po šolskih nadzornikih strogo ukazano v vseh predmetih čisto slovensko mladino le nemški podučevati, po nemški učenik mladino svari, po nemški razposajencu kazni napove, in prej ko ne ga tudi po nemški zmirlja in prekolne; da, še celó v maternem jeziku moliti mladini ni dovoljeno, dokler je še pred in po šoli moliti dopuščeno. Ali niso take šole zares mučilnice za slovenske otroke? Vprašaj pa tudi šolarčka, ki je postavno ljudsko šolo obiskoval, kaj se je v vseh letih koristnega naučil? V svojo žalost boš spoznal, da, razen malo krščanskega nauka, nekaj nemški čitati, kar se ve da ne razumi, za največjo silo svoje ime nemški podpisati in iz računstva malo ali skoro nič, ker se ga je večidel v tujem jeziku učil. Da bo tudi društvo sv. Mohora po Koroškem svoje ude polagoma zgubilo, ako se okolščine ne spremenijo, je razumljivo, kar se že zdaj večkrat sliši: „Rad bi bil pri tem društvu, ako bi le slovenski dobro brati znal.“*)

V Z Dunaja, 15. febr. Tukajšnje dijaško društvo „**Slovenija**“ je napravilo 12. t. m. komers v čast svojemu 10letnemu obstanku. Program se je izvršil dobro, ker pevci „**Slovenije**“ so zares izurjeni. Udeleženje pri komersu pa je bilo kaj skromno. Od zunaj je prišlo 8 telegramov in eno pismo. Slovenskih državnih poslancev na komersu ni bilo nobenega; počastila pa sta nas profesorja gg. Šuklje in Šuman. Od tukajšnjih Slovencev smo videli še g. dr. Sežuna in poštne kontrolorja g. Cvetniča. Akademikna društva so bila slabo zastopana; največ je bilo Hrvatov „**Velebita**“ in pa iz „društva hrvatskih tehnika“; „**Srpska Zora**“ baje ni dobila vabila; okopram so pa Srbi gotovo vedeli, da bo komers, prišli so kaki trije ali štirje privatno. Čudno se nam to zdi, ako pomislimo, da se je vzadnjič „**Zorine**“ svečanosti udeležilo nad 40 udov „**Slovenije**“, ki so tudi petje preskrbeli. Pa menda vendar to ni kaka demonstracija, ali ka-li?

Slavnostni govor je imel g. stud. phil. **Zavadial**; govoril je o zgodovini in namenu „**Slovenije**“. **Krasna**, zares umeteljniška pa je bila deklamacija „**Ubežni kralj**“. Deklamator g. cand. prof. **Laharnar** pa je bil tudi z dolgotrajnim, ponavljanim ploskanjem odlikovan. Izmed govorov naj omenim onega gospoda prof. Šukljeja, ki je rekel pomenljive besede: „**Skrbite**, da boste dobri Slovenci, potem boste tudi dobri Slovani!“ Predsednik „**Velebita**“, g. **Neumann**, pa je v svojem sicer lepem govoru jako nedelikatno obrnil se na navzoče zastopnike „slovenskega literarnega društva“ češ: „Mi Hrvati nečemo Slovenaca pohrvatiti, kaošto njeboji pišu, mi čemo im samo bračom biti.“ Temu izreku, na kterege je g. **Neumann** dresiran bil, dala je povod neka notica v „**Vaterlandu**“, ki je govorila, da „slov. literarno društvo“ misli gojiti slovenski jezik in slovensko literaturo ter da je proti nasilnemu pohrvačenju. — Ko se je pozneje vzdignil k besedi predsednik literarnega društva g. **Terstenjak**, slišali so se „oho!“ klici. Na komersu „oho!“ klicati, ste kaj tacega že čuli sedaj? Tako žaljenje go-

*) Prav drago, prosimo!

Vred.

stoljubja je neslišano! Gostoljubja? ne! Saj so udje „Slovenije“, ki pa jih na ta način pehá iz svoje srede, samo, ker to hoče brezumna peščica v „Sloveniji“, ki slepo sovraži novo društvo, menda zato, ker se neče bratiti s hrvatskimi Židi, s katerih nemško-čifutskimi imeni nočem skruniti Vašega lista.

Tem in njih prijateljem radi prepuščamo psovanje po židovskih listih, klofutanje na javnih prostorih in obetanje klofut. Upamo, da bode dobri element zmagal, da bodo Slovenci zopet zedinili se med seboj in poslušali raji svojo vest, nego šuntanje hrvatskih prepeljarjev. — Tudi šaljivih napitnic ni manjkalo; omenim samo ono g. Role na navzočne dame. Škoda je le, da je bilo udeležanje tako slabo, kakor še pri nobeni slavnosti dozdej. Odborova krivda to ni, kajti on si je vse prizadejal. Slovenci na Dunaji so menda res malo preveč mlačni — ka-li?

Iz Broda na Savi 16. februarja. (Vreme, ceste, Rusi, bolnične barake, podvzetniki Tavčar, Lavrič in inženir Kubelka, Sava, turška ošabnost.) Vreme postalo je hvala Bogu vendar enkrat tudi nam ugodno, toplo je čez dan in ako se človek popoldne okolo Save sprehaja, diha prav spomladanski zrak, celó spomladanski tički nam naznanjajo boljši in lepši čas in nekako veselo prepevajo, ravno tako, kakor da bi se tudi oni veselili prostosti in konca turškega gospodarstva.

Ceste, pred mesecem dni še zmrznene, otajale so se in popoldne se že po malo suše; ako nam to vreme še nekaj časa ostane in ako zopet toliko tisoč voznikov ne bode dospelo, smemo upati, da bomo imeli čez par mesecev po vsem nam povoljne ceste.

Rusi, koji so prispeli s svojimi malimi konjiči in za to zemljo prav pripravnimi vozovi, odrinili so večidel vsi že v Bosno. Kaj lepo je bilo videti bele Ruse v najhujši zimi lahko oblečene z nagimi prsi okolo hoditi, in nikdo med njimi se ni ustrašil najhujšega dela. Res lep izgled uztrajnosti. Tudi je marsikdo imel priliko prepričati se, kako poznajo Rusi svoje razmere. Pripovedovali so, da v celi Rusiji niso našli takih grdih zanemarjenih cest, kakor v kulturni Avstriji. Celó v Bulgariji vozili so po lepih cestah. Mnogo voznških hlapcev, koji niso imeli posla, poiskali so si med tem druga dela ter se povsod izkazali kot najboljši delavci in vse občinstvo jih je rado imelo. Nekteri delali so tudi po barakah in se z našimi Slovenci prav lahko razumeli.

Bolnične barake, katerih stavljenje sta gospoda Luka Tavčar in Lavrič prevzela, izgotovljene so. Kaj lepo je videti tri vrste v lepem redu in prav po novi šegi postavljenih bolničnih barak; poleg njih stoji več barak za saniteto in nekaj oskrbnih barak.

Že so pripeljali prve bolnike, kojih je nad 200 mož, in vsak dan jih bodo vozili, ker se boje vsi zdravniki strašnih bolezni, kakor se že prikazujejo in zahtevajo grozno veliko žrtev.

Barake bile so vnovič popravljene in pri zadnji komisiji prvih deset barak ni našla komisija niti najmanjše napake, to vse pač se imajo podvzetniki zahvaliti inženirju gospodu Vaclavu Kubelki, ker on je tisti, ki je vse naprave točno izpeljal. Pridobil si je omenjeni inženir vsled take natančnosti o svojem poslu veliko zaslugo ne samo pri eraričnih, temveč tudi pri vsem brodskem občinstvu, tudi ga dosta povzdiguje njegova odločnost, ker se vedno pokaže kot pravi sin „majke Slave“.

Sava zopet raste in ako ostane na Slo-

venskem še južno vreme, znamo dočakati še kako poplavo, ktere nas pak Bog obvari.

O turški ošabnosti bi Vam pač dosti imel pisati, ali zadostuje naj Vam samo eden komadič. V turškem Brodu dobro znani prvi bogatin Hadji A . . . ruje še vedno proti Avstriji in zato menda mu da pravico njegovo bogatstvo. Ni še tukaj nikdo pozabil, da je v času ustanka krščanske glave drago kupoval ter jih po velikem trgu nosil, metal po blatu in počenjal najgrozovitejše reči z njimi in sedaj psuje čez naše praznike ter se ustavlja za zvonove in našim duhovnom, in take reči trpi naša vlada. O tem človeku bi Vam pač lahko cele knjige popisal.

H koncu svojega dopisa naj še omenim o bolezni, o kateri so že davno pripovedovali, da pride in sedaj jo imamo pred pragom. Tukaj razsaja uročinska bolezen, potem krč v trebuhu in želodcu in človek v dveh urah je zdrav in mrtev. Kdor hoče videti pogrebe vsako uro, naj pride v Brod in se bode prepričal. Zvečer pak vidi mrliča peljati v celih kolonah na pokopališče. Vse beži iz Broda, kar more. Pa kaj bi se temu kedo čudil! Mrhe po ulicah začele so smrdeti, čifuti vso nesnago še sedaj nosijo na ulice, pota so vsa otajana in ni človeka, da bi kaj posnažil, in iz tacega ni drugega mogoče nego huda bolezen. A—č.

Iz Rima, 15. februarja. — y = (Okrožnica papeževa.) Sv. Oče bodo razpisali za vse verne sv. leto in jim ga naznanili v posebni okrožnici, ki to-le obsega: Sv. Oče se najprvo sklicujejo na navade rimskih papežev, ki so o svoji izvolitvi vernim dajali priliko vdeleževati se duhovnih dobrot sv. cerkve. Pravijo, da so tudi oni sklenili celemu svetu podeliti odpustkov v podobi svetega leta, ker živo čutijo potrebo pomoči božje, da bodo mogli izvrševati svoj poklic, kakor tudi, da bi odvrnili maščevanje božje, ki bode gotovo zatrla hudobijo ljudi v teh za človeško družbo tolikanj žalostnih časih. Namen svetega leta je sprositi ljudstvu milost božjo z molitvijo in pokoro. Dalje določijo pogoje, pod katerimi se ti odpustki zamorejo dobiti v Rimu kakor tudi v drugih krajih, kjer prebivajo verni kristjani. Naposled živo priporočajo vernikom, da naj se teh odpustkov vdeležijo.

Domače novice.

V Ljubljani 20. februarja.

(Konfiskacija.) Zadnji list nam je državno pravdnštvo vzelo zaradi dopisa in Opava (Troppau) v Šleziji, ktere ga smo prejeli od enega nekdanjih učencev prof. Heinricha v Opavu. Dopis je v českem jeziku, a mi smo ga poslovenili za svoje bralce, ker smo mislili, da jim bo mikaven. Nevaren se nam nikakor ni zdel, kajti nanaša se le na to, kar smo obširneje že pisali o njem v „podlistku“; kaže pa, da se prof. Heinrich v Šleziji ni boljše obnašal, kakor pri nas. Zato bi nam bil državni pravdnik veliko bolj vstregel, če bi bil konfisciral njega, ne pa naš list. Lep začetek s Stremayerjem!

(Vabilo k petnajstemu občnemu zboru „Matice Slovenske“) 12. marca 1879. leta ob 4. uri popoldne v čitalnični dvorani v Ljubljani. Vrsta razgovorov: 1. „Predsednikov oговор“. 2. „Tajnikovo poročilo“ o odborovem delovanju od 1. januarja do konca decembra 1878. l. 3. „Račun“ od 1. januarja do konca 1878. l. 4. „Proračun“ od 1. januarja do konca decembra 1879. l. 5. „Volitev treh udov“ da

pregledajo, presodijo in potrdijo odborov račun o novčnem gospodarstvu vsled §. 9. Matičinih pravil. 6. Odborov nasvèt o jedenkratnem razpošiljanji društvenega „Letopisa“. 7. Razgovor o zaostalih letnih doneskih družabnikov in oni ustanovnih članov „Matice Slovenske“. 8. Nasvėti posameznih udov. 9. Volitev 9 novih odbornikov, in sicer namesto onih, ki vsled §. 12 Matičinih pravil izstopijo iz odbora, in so gg.: dr. Bleiweis Janez; Stegnar Feliks; Vavrč Ivan; Barbo Josip, grof; Raič Božidar; Svetec Luka; Šuman Josip; dr. Ulaga Jos.; Urbas Viljem.

O pombi: a) Pri volitvah odbornikov „Matice Slovenske“ vstevajo se tudi volilni listi takih družabnikov, ki sicer niso mogli sami k zboru priti, pa so vendar volilne liste z lastnoročnim podpisom odboru poslali tako, da ni suma zaradi kake prevare (§. 11 Mat. pr.). b) Račun za preteklo, proračun za prihodnje leto in volilni listi se razdelé nazočim gg. družabnikom.

V Ljubljani 15. svečana 1879.

Dr. Jan. Bleiweis,
predsednik.

(Od „slovenskega literarnega društva na Dunaji“) smo dobili ravnokar spomenico, v kateri vabi vse rodoljube k pristopu in podpori tega društva, ki ima biti slovenskim dijakom na Dunaji le šola za literarno izobraževanje med seboj. Priložena so tudi pravila po vladi že potrjena. Ker je društvo koristno za izobraževanje mladine, ga priporočamo vsestranski podpori.

(Za loterijo na dobitke) na korist hiralnice in sirotnišnice so dozdej darovali sledeči p. t. dobrotniki in dobrotnice darila večje ali manjše vrednosti, nekteri tudi zneske v denarji: Nadvojvode Albrecht, Karl Ludvik in Reiner, nadvojvodinja Marija Terezija Virtemberška, grof Leo Auersperg, grofice Antonija, Gabrijela Marijana, Zofija in Terezija Auersperg-ove, grofica Auerspergova na Igu, gospica Ašaharjeva, gosp. dr. Jan. Bleiweis, grof Condanhove, gosp. Dominik, zdravnik, gosp. Freiburger, klepar, baron Gudenau, gosp. vit. Hilmajer, korar, baronica Hauerjeva iz Graca, gosp. Ludvik pl. Infeld na Dunaji, č. gosp. Jeriha iz Loke, gospica Jerajeva, gospica Anna Jerajeva, gospica Ana Jesenkova, pl. gospa Kallina, dež. preds. soproga, dr. Keesbacher, gospa Kronbergerjeva, gosp. L. Krištof, duhovnik, grofica Lazzarinijeva, baronica Liliensteinova, č. gosp. župnik Levičnik pri D.M. v Polji, gosp. K. Lukman, gosp. F. Maček pozlatar, gospica V. Melcerjeva, gosp. Pfeiffer, dež. odb. koncipist, gosp. Tom. Pirnat, č. g. Rozman, katehet, pl. gospica Roche, gosp. Reichel, ključavničar v Gradcu, gospa Radičeva vdova, vit. Schneid na Dunaji, gosp. A. Samassa, gospica Šulc-eva, gosp. Karol Tavčar, gospa Tavčarjeva, v. č. gosp. Urh, korar, č. gosp. m. Uršulinarce v Ljubljani in Škofji Loki, vis. čast. gosp. J. Volc, korar. — Vrednost vseh po teh p. n. dobrotnikov in dobrotnicah podarjenih dobitkov znaša okoli 2000 gld. Razen teh je došlo še več daril, a darovalci nečejo da bi se z imenom navedli. Vse, kar je dozdej došlo, je na ogled razstavljeno v hiralnici in se lahko vidi za vstopnino 5 kr. ali pa proti temu, da se kupi ena srečka za 25 kr. tam. Mi posameznih reči nismo mogli našteti tu zavoljo prepičlega prostora in ker nam je bil njih zapisnik poslan — nemški.

(„Brencelj“ št. 3.) ki je pribrenčal v soboto, ima na zadnji strani 4 prav satirične podohe, ki kažejo, kako bi moralo v Ljubljani biti, če bi bilo mesto slovensko in bi jezik naš imel tisto veljavo, ki mu gre kot deželnemu

